

24.2.2020

Nurmijärven kunta
Könönen Ville
PL 37
01901 NURMIJÄRVI

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Nurmijärven Rajamäen yläasteen/Seitsemän veljeksien koulun purkamisesta

HEL 2020-002053 T 10 03 01

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on tutustunut Nurmijärven kunnan lähettämään lausuntopyyntöön ja sen asiakirjoihin koskien Seitsemän veljeksien koulun (Rajamäen yläaste) purkamista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on nimennyt Helsingin kaupunginmuseon – Keski-Uudenmaan maakuntamuseon 1.1.2020 lähtien toimimaan Keski-Uudenmaan alueellisena vastuumuseona, jonka tehtävänä on uuden museolain (314/2019, § 7) toimia toimialueellaan kulttuuriympäristön, erityisesti rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijana, joka antaa lausuntoja, osallistuu asiantuntijana viranomaisneuvotteluihin ja antaa neuvontaa, sekä kehittää ja edistää kulttuuriympäristön vaalimista, toimialansa yhteistyötä sekä kulttuuriympäristötiedon digitaalista tallentamista ja saatavuutta.

Nurmijärven kunnan ympäristötoimialan tilakeskus on selvittänyt Seitsemän veljeksien koulun kuntoa ja korjaustarvetta. Tehtyjen selvitysten perusteella on todettu koulun olevan huonossa kunnossa ja koulun korjaaminen edellyttäisi suurta remonttia, joka olisi verrattavissa lähes uudisrakentamiseen. Koulu on ollut käyttökiellossa 1.1.2020 alkaen.

Kunnan teettämät selvitykset:

- TK Insinööri- ja suunnittelutoimisto teki yläpohja-, ulkoseinä- ja alapohjarakenteiden lisätutkimukset 15.4.2019.
- TK Insinööri- ja suunnittelutoimisto teki 1961 valmistuneen koulurakennuksen koko rakennusta koskevan kosteus- ja sisäilmateknisen kuntotutkimuksen 10.1.2019.
- TK Insinööri- ja suunnittelutoimisto teki 1961 valmistuneen koulurakennuksen viittä luokkatilaa koskevan kosteus- ja sisäilmateknisen kuntotutkimuksen 5.10.2018. Tutkimus koski tiloja 122/123, 180, 184 ja

24.2.2020

186).

- Lisäksi koulussa on tehty oirekysely, jonka raportti on julkaistu 14.4.2019.

Koulurakennuksen rakenteet ovat ajalleen tyypillisiä, mutta nykypäivän näkökulmasta katsoen osittain riskirakenteita. Rakennuksen ulkoseinien pääasiallinen rakenne on tiiliverhoilu ja mineraalivillalla eristetty puurunko. Korkea betonisokkeli ulottuu ikkunoiden alareunaan saakka. Alapohjarakenteena on maanvarainen betonilaatta. Yläpohja on puurakenteinen, vesikatteena on bitumikermikate ja kattomuotona on tasakatto. Ilmanvaihtojärjestelmänä on koneellinen, lämmön talteenotolla varustettu tulo- ja poistoilmanvaihto.

Tehdyissä kosteus- ja sisäilmateknisissä kuntotutkimuksissa (TK Insinööri-toimisto) on todettu kosteus- ja mikrobivaurioita koulurakennuksen valesokkelirakenteessa sekä yläpohjassa läpivientien ja katon tasoerojen kohdalla. Yläpohja-, ulkoseinä- ja alapohjarakenteiden lisätutkimusraportissa todetaan, että ulkoseinärakenteessa on mikrobivaurioita. Vauriot johtuvat seinän rakenteesta, joka päästää viistosateella veden lävitse. Ulkoseinässä ei ole tuuletusrakoa, joten se ei pääse tuuletumaan. Tämä aiheuttaa sen, että rakenne voi vaurioitua pitkän aikavälin kuluessa ja tämä riski on toteutunut. Useissa rakenneosissa (seinä, sokkeli ja yläpohja) on laboratorioanalyysien varmistettua mikrobikasvua, joista on ilmayhteys sisätiloihin. Katossa on kosteusvaurioita, jotka jo ylittävät toimenpiderajan, vaikka mikrobikasvustoa ei olisi ehtinyt muodostua. Oirekyselyn perusteella koulun kaikissa tiloissa oleskeleville oppilaille ja henkilökunnalla on tavanomaista enemmän oireita, jotka voivat johtua kiinteistön sisäilmasta.

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kanta

Seitsemän veljeksien koulu on todettu Nurmijärven rakennusperintöselvityksessä vuodelta 2010 arvokkaaksi kohteeksi korkeimmassa luokassa 1. Koulurakennuksen suunnitteli arkkitehti Einari Teräsvirta ja se valmistui vuosien 1961–62 välillä. Teräsvirta tunnetaan julkisten rakennusten - ja erityisesti urheilurakennusten suunnittelijana. Rajamäen uimahalli on Teräsvirran suunnittelema, tosin rakennusta on laajennettu 2000-luvulla. Matala, porrastettu koulurakennus edustaa valmistumisajankohtansa laadukasta arkkitehtuuria.

Koulu perustettiin vuonna yksityisenä 1960 Rajamäen Yhteiskouluna, nykyisin se on Rajamäen yläaste ja lukio. Alkuperäisen suunnitelman mukainen ensimmäinen rakennusvaihe saatiin valmiiksi 1961. Koulurakennus oli osa vaiheittain suunnittelusta, Oy Alkoholiliike Ab:n tuemasta kokonaisuudesta, johon kuuluivat toiveiden mukaan myös urhei-

24.2.2020

luhalli ja seuratalo. Vuonna 1962 valmistui seuratalo Rajakaari, jonne sijoittui urheiluhallijuhlasali sekä koulukeittiö ja ruokailutilat. Varsinaisen koulurakennuksen tilat jäivät kuitenkin varsin pian pieniksi. Tilanpuutetta korjaamaan valmistui vuonna 1964 "yläsiiveksi" kutsuttu seuraava rakennusvaihe. 1960-luvulla valmistuneen koulukokonaisuuden viereen on rakennettu laajennukseksi erillinen uudisrakennus vuonna 1986. Laajennusosa ei kuulu arvotettuun kokonaisuuteen.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo katsoo, että koulurakennus edellyttää selvitysten perusteella erittäin mittavaa korjausta. Rakennusta ei ole suojeltu asemakaavassa. Vaikka koulu on nostettu kunnan rakennusperintöselvityksessä korkeimpaan luokkaan 1 ja sillä on kiistatta kulttuurihistoriallisia, paikallisia ja arkkitehtuuriin kytkeytyviä arvoja, on tarvittavien korjaustoimenpiteiden laajuus sellainen, että rakennuksen alkuperäiset arvot menetettäisiin pitkälti korjauksessa. Museo ei siten vastusta Seitsemän veljeksien koulun purkamista.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö